

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, de către avocatul Buliga Ion în interesele părții vătămate Moșneaga Dan și de către avocatul Dogotari Ian în numele inculpatului Moșneaga Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Moșneaga Andrei xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar și domiciliat în xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.05.2017 – 10.05.2018;

Instanța de apel: 11.06.2018 – 21.11.2018;

Instanța de recurs: 28.01.2019 – 16.07.2019.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 mai 2018, procesul penal în privința lui Moșneaga Andrei, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de către Moșneaga Dan în partea încasării prejudiciului material a fost încetată.

Acțiunea civilă înaintată de către Moșneaga Dan în partea încasării prejudiciului moral, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat că, inculpatul Moșneaga Andrei, la data de 29 mai 2013 a dat în subarendă, lui Moșneaga Dan, iazul cod cadastral xxxx, cu suprafața de 24,4 ha, situat în satul Scoreni raionul Strășeni. Concomitent cu aceasta, la 05 iunie 2013, urmărind scopul cauzării de daune materiale lui Moșneaga Dan, aflându-se în regiunea iazului din satul Scoreni raionul Strășeni, Moșneaga Andrei, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că în iazul vizat s-ar afla pește puiet specia

„carp”, în cantitate de 2 000 kg, l-a ademenit și determinat pe Moșneaga Dan să-i transmită suma de 5 000 euro, echivalent al sumei de 80 677 lei, ce constituie valoarea peștelui din iaz și 1 000 euro, echivalent al sumei de 16 173,4 lei, pentru utilizarea năvodului, vagonului și bărcilor pentru o perioadă de 5 ani, iar în total bani în sumă de 6 000 euro, echivalent al sumei de 96 850,4 lei.

Ulterior, la sfârșitul lunii octombrie - începutul lunii noiembrie 2013, Moșneaga Dan a constatat, prin tragerea năvodului, că în iazul luat în subarendă, pește, în special de specia „carp” lipsește.

Astfel, Moșneaga Andrei săvârșindu-și intențiile sale criminale, acționând prin intenție directă, dând-u-și seama ce caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, admitând în mod conștient survenirea urmărilor și dorind survenirea acestor urmări, știind cu certitudine, că în iaz nu se află pește specia „carp” în cantitate de 2 000 kg, l-a indus în eroare pe Moșneaga Dan, astfel că l-a determinat să accepte luarea iazului în subarendă, cu asumarea obligațiunii de a achita plata de arendă Primăriei satului Scoreni, precum și l-a achitarea contravalorii peștelui în cantitate de 2 000 kg și a obiectelor de uz pescăresc, după care, banii primiți în mărime de 6 000 euro nu i-a restituit, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială în mărime totală de 96 850,4 lei, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern nr.951 din 20 decembrie 2012 „privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013” și constituie proporții mari.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. Avocatul Dogotari Ian în numele inculpatului Moșneaga Andrei, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Moșneaga Andrei să fie achitat, din motiv că nu s-a dovedit cu certitudine vinovăția inculpatului de cele incriminate prin rechizitoriu, invocând argumente că:

- învinuirea nu este bazată pe probe concludente care ar demonstra vinovăția inculpatului în infracțiunea incriminată, nu este clar pe care probe concrete se bazează soluția instanței de fond, aceasta limitându-se doar la redarea declarațiilor persoanelor care au fost audiate în cadrul cercetării judecătorești, fără a face o analiză și a se expune în favoarea sau defavoarea acestora;

- prima instanță nu a apreciat corespunzător toate probele din dosar, iar faptul că partea vătămată Moșneaga Dan și martorul Staver V. au confirmat poziția acuzării, pe când martorii Tăbăcari S., Plămădeală T., Schimbător G., Șchiopu I. și Ciumacenco A., din contra au declarat că, în iaz a fost dat puiet de pește, administrarea iazului a fost făcută în mod defectuos de către partea vătămată, aceste declarații fiind contrare poziției acuzării;

- declarațiile părții vătămate și a martorului Staver Victor, urmau să fie interpretate critic de către prima instanță și nu puteau fi puse la baza pronunțării sentinței, deoarece aceste declarații se contrazic - în plângerea depusă către Procuratura Strășeni, Moșneaga Dan a declarat că, la data de 05 iunie 2013 a transmis suma de 6 000 euro lui Moșneaga Andrei, fiind audiat în calitate de parte vătămată la 05 martie 2014, Moșneaga Dan a declarat același lucru - că i-a achitat lui Moșneaga Andrei suma de 6 000 euro după care s-au despărțit, însă fiind audiat suplimentar în calitate de parte vătămată la 24 mai 2014, Moșneaga Dan a declarat că i-a achitat lui Moșneaga Andrei suma de 5000 euro pentru puietul de pește, sumă pe care i-a achitat-o în lei MDL, după care i-a achitat restul sumei de 1 000 euro, achitată în

euro. În mod similar a făcut declarații și martorul Staver Victor, care fiind audiat în calitate de martor la urmărire penală declară că Moșneaga Dan i-a achitat lui Moșneaga Andrei suma de 6 000 euro după care s-au despărțit. Declarațiile părții vătămate Moșneaga Dan și ale martorului Staver Victor se contrazic și se deosebesc de fiecare dată și la fiecare etapă în care aceștia au fost audiați;

- la materialele cauzei este anexat contractul de subarendă a iazului și actul de primire-predare a iazului, acte în baza cărora s-au stabilit clauzele și condițiile de primire predare a iazului respectiv, în aceste acte nefiind indicate careva clauze ce țin de plata pentru puietul de pește și cea pentru folosirea utilajului, astfel nefiind clar în ce mod acuzarea și mai apoi instanța de fond a ajuns la concluzia că astfel de clauze ar fi fost negociate în general;

- atât organul de urmărire penală, cât și instanța de fond eronat au calificat acțiunile lui Moșneaga Andrei în baza art.196 Cod penal, or, potrivit speței partea vătămată Moșneaga Dan nu este proprietarul iazului din s. Scoreni r-nul Strășeni neavând cele trei componente dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului dat. În această ordine de idei, la caz nu există obiect juridic principal al infracțiunii (dreptul de proprietate) la care se pretinde că s-a atentat, iar Dan Moșneaga nu poate fi nici victimă și nici parte vătămată a acestei infracțiuni, atâta timp cât nu este proprietarul iazului respectiv;

- în acțiunile lui Moșneaga Andrei, nu este întrunită latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, iar acesta nici nu poate fi subiect al acestei infracțiuni, atâta timp cât iazul respectiv nu se afla în administrarea sa. Conform speței, iazul a fost dat în administrare lui Moșneaga Dan, iar acesta însușind fructul de pe urma utilizării bunului, nu a achitat plata pentru arendă, astfel încât subiect al infracțiunii respective putea fi doar el și nu Moșneaga Andrei, după cum este formulată învinuirea;

- din cumulul probelor administrate și cercetate în ședința de judecată nu și-a găsit confirmare prezența în acțiunile inculpatului Moșneaga Andrei a faptului infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal și, totodată, apărarea consideră că în acțiunile lui Moșneaga Andrei nu au fost întrunite nici elementele infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, ceea ce servește drept temei pentru emiterea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului.

3.2. Avocatul Buliga Ion în recursul declarat în interesele părții vătămate Moșneaga Dan, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Moșneaga Dan, cu încasarea din contul inculpatului Moșneaga Andrei în beneficiul lui Moșneaga Dan a sumei de 96 850,40 lei în calitate de prejudiciu material provocat prin infracțiune și 100 000 lei în calitate de prejudiciu moral provocat.

În motivarea apelului a indicat că, în instanța de fond a fost depusă cererea de chemare în judecată, prin care s-a solicitat încasarea de la Moșneaga Andrei în beneficiul lui Moșneaga Dan a sumei de 96 850,4 lei în calitate de prejudiciu material provocat prin infracțiune și a sumei de 100 000 lei în calitate de prejudiciu moral provocat prin infracțiune.

Prin sentință, Moșneaga Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate, însă din motivul existenței impedimentului procedural de aplicare a unei sancțiuni, a fost dispusă încetarea procesului penal, deoarece a intervenit termenul de prescripție, astfel că și acțiunea civilă urma să fie soluționată în favoarea părții vătămate;

Instanța de judecată a constatat existența faptului infracțional și vinovăția inculpatului,

dar pe motive procesuale a refuzat în admiterea cererii de repararea prejudiciului, constatat prin sentință, astfel, se constată o inconsecvență în raționamentul instanței, când pe de o parte recunoaște persoana vinovată în cauzarea unui prejudiciu, pe de altă parte refuză repararea aceluiași prejudiciu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2018, apelul declarat de avocatul Buliga Ion în interesele părții vătămate Moșneaga Dan a fost respins ca nefondat, iar apelul declarat de avocatul Dogotari Ian în numele inculpatului Moșneaga Andrei a fost admis, cu casarea parțial a sentinței, în partea temeiului încetării procesului penal și pronunțarea unei noi hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Moșneaga Andrei, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, în legătură cu prezența altor circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale

În rest, sentința a fost menținută.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a consemnat că la f.d.104-109 vol. I, este anexată ordonanța din 23 iunie 2014, privind scoaterea de sub urmărire penală a bănuțului Moșneaga Andrei pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar la f.d.114-115 vol. I, este anexată plângerea de la partea vătămată Moșneaga Dan, înregistrată la 19 august 2014. Ca urmare a plângerii respective, prin ordonanța procurorului ierarhic superior Alexandru Rață din 25 august 2014 (f.d.116-118, vol. I) a fost anulată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Moșneaga Andrei din 23 iunie 2014 în baza art.287 alin.(1) Cod de procedură penală. La f.d.136-141, vol. I este anexată ordonanța privind scoaterea repetată de sub urmărire penală a lui Moșneaga Andrei pe motiv că acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii și încetarea urmăririi penale pe cauza respectivă, din 24 ianuarie 2015.

La data de 22 noiembrie 2016 avocatul părții vătămate Buliga I. a depus o plângere în baza art.313 Cod de procedură penală judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Strășeni (f.d.145-148, vol. I), împotriva ordonanței procurorului A. Cotun din 24 ianuarie 2015 și împotriva ordonanței procurorului adjunct-interimar al Procuraturii Strășeni din 02 noiembrie 2016, prin care s-a respins ca fiind tardivă plângerea avocatului în interesele părții vătămate. Plângerea avocatului părții vătămate împotriva acestei soluții a fost depusă cu o întârziere de aproximativ 1 an și 10 luni. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 22 decembrie 2016 s-a dispus admiterea plângerii cu anularea ordonanțelor menționate.

În continuare, instanța de apel a specificat că potrivit dispoziției art.22 alin.(2) Cod de procedură penală, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii au afectat hotărârea respectivă, prevederi similare se regăsesc și în art.4 din Protocolul nr.7 din CEDO, iar potrivit art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă, în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Instanța de apel a reținut că examinarea plângerii avocatului părții vătămate împotriva ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a inculpatului Moșneaga Andrei depusă în termen de aproximativ 1 an și 10 luni, urmează să fie temeinic argumentată din punct de

vedere al omiterii termenului respectiv. Urmează a fi reținută faptul că, partea vătămată a depus plângere la procurorul ierarhic superior. Respectiv, trebuia, prin manifestarea unei simple diligențe, să cunoască despre ordonanța procurorului ierarhic superior de respingere a plângerii sale. Examinând toate circumstanțele de fapt și de drept stabilite, instanța de apel a concluzionat că condamnarea inculpatului ar echivala, în cazul dat, cu încălcarea principiului *non bis in idem*. Astfel, instanța de apel a considerat de a înceta procesul în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

6.1. Procurorul, invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului procurorul invocă dezacordul cu soluția instanței de apel prin care a fost dispusă încetarea procesului penal în privința lui Moșneaga Andrei, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, în legătură cu prezența altor circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale.

Susține recurentul că, prin încheierea Judecătorei Strășeni din 22 decembrie 2016, s-a dispus admiterea plângerii cu anularea ordonanțelor procurorului Cotun A. din 24 ianuarie 2015 și a ordonanței procurorului adjunct-interimar al Procurorului șef al Procuraturii Strășeni Buzdugan A. din 02 noiembrie 2016, prin care s-a respins ca fiind tardivă plângerea avocatului în interesele părții vătămate, este una care contravine prevederilor art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, deoarece această încheiere nu a fost atacată cu recurs, or, însuși încheierea prevede modul și termenul de atac în cazul dezacordului cu aceasta.

De asemenea, susține recurentul că, dezacordul cu încheierea Judecătorei Strășeni din 22 decembrie 2016, urma a fi înaintat prin cerere de recurs și soluționată de către instanța ierarhic superioară, care urma să se expună asupra faptului dacă încheierea din 22 decembrie 2016 contravine sau nu prevederilor art.287 alin.(4) Cod de procedură penală.

Mai susține recurentul că, procesul penal a fost reluat printr-o hotărâre judecătorească care a devenit irevocabilă, fapt care nu a fost luat în considerație de instanța de apel la motivarea soluției.

Concluzia instanței de apel în partea schimbării temeiului încetării procesului penal în privința lui Moșneaga Andrei, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, în legătură cu prezența altor circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale, este neîntemeiată.

Astfel, consideră că apelul a fost greșit admis din care motive urmează a fi menținută sentința instanței de fond.

6.2. Avocatul Buliga Ion a declarat recurs ordinar în interesele părții vătămate Moșneaga Dan, invocând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Moșneaga Dan să fie recunoscut vinovat în baza art.196 alin.(1) Cod penal, cu admiterea acțiunii civile.

În motivarea recursului, recurentul invocă argumentele că instanța de apel nu a examinat minuțios aspectele de fapt și de drept privind acțiunea civilă, expusă în cererea de apel.

Instanța de apel a adoptat o decizie ilegală și neîntemeiată, care nu corespunde prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

În context, recursul este axat pe aceleași afirmații, care au fost invocate în apel.

6.3. Avocatul Dogotari Ian în recursul declarat în numele inculpatului Moșneaga

Andrei, fără a invoca vreun temei din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel și dispunerea achitării lui Moșneaga Andrei în baza art.196 alin.(1) Cod penal, pe motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat în apel, suplimentar menționând că, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Colegiul penal lărgit a statuat asupra admitterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente de fapt și de drept prezente în cauză.

Având în vedere esența erorilor invocate de recurenți și constatând că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, se va expune asupra erorilor admise.

Așadar, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Reieșind din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată *să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de

instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanțe ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurenți, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*”, din următoarele considerente.

În acest sens Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel în decizia atacată nu s-a expus asupra argumentelor invocate în apelurile apărării, limitându-se doar a reda conținutul declarațiilor părții vătămate Moșneaga D., conținutul declarațiilor martorilor Staver V., Tabacari S., Covrighin A., Plămădeală T., Schimbător G., Ciumacenco A. și Șchiopu I., însă nu a menționat care fapte concrete confirmă aceste declarații, nefiind apreciate, admise sau respinse, cu argumentarea concluziei sale, fapt ce este apreciat de către instanța de recurs drept o motivare superficială și insuficientă.

De asemenea, se remarcă faptul că, instanța de apel în ședința de judecată din 21.11.2018, a cercetat probele scrise (f.d.136 vol. II), însă în partea descriptivă a deciziei nici nu a enumerat probele cercetate, or, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea, să indice din ce motive ele urmează a fi apreciate ori respinse ca probe.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel nu a ținut cont de practica judiciară constantă, potrivit căreia - partea descriptivă a deciziei se începe cu expunerea succintă a faptelor de săvârșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a învinuirii sub care a fost pus, *apoi se expune fondul apelului*, conținutul solicitărilor părților participante în ședința judiciară, argumentele invocate suplimentar. În continuare, în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. *Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel.* Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel nu a respectata în deplină măsură prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, nu a apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, ca mai apoi să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective cu argumentarea concluziei în acest sens.

Colegiul penal lărgit reamintește că, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen v. Finlandei § 37(2003), Kuznetsov și alții v. Rusiei § 85. (2007)).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari v. Finlanda,

§ 30 (2001)).

Colegiul penal lărgit mai invocă și circumstanța că, la pronunțarea asupra motivelor din apel, instanța de apel urmează să țină cont de jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

Colegiu penal lărgit reține că, deși instanța de apel a încetat procesul penal în privința lui Moșneaga Andrei, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(1) Cod penal, în legătură cu prezența altor circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale - în prezența apelului declarat de Dogotari Ian în numele inculpatului, prin care se solicită achitarea lui Moșneaga Andrei, urma să examineze cauza conform regulilor generale cu audierea tuturor participanților la proces, verificarea și cercetarea minuțioasă a probelor prezentate, cu atât mai mult că, acest aspect a fost solicitat în ședința de judecată la 21.11.2018 de către apărare.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată, contrară prevederilor art.6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (cauza *Fomin vs Moldovei* din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

Reieșind din contextul celor descrise supra, decizia atacată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se expună asupra tuturor motivelor apelurilor, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală,

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, de către avocatul Buliga Ion în interesele părții vătămate Moșneaga Dan și de către avocatul Dogotari Ian în numele inculpatului Moșneaga Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Moșneaga Andrei xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 15 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico